

виробництва м'яса ВРХ удосконаливши та підвищивши при цьому рівень кредитної діяльності, а також вкладення інвестицій;

— розведення та утримання спеціалізованих (м'ясних) порід худоби;

— тісна співпраця з постачальниками сировини та збут продукції на продовольчий ринок;

— реформування державної політики щодо ліцензування імпоротної м'ясної продукції з метою запобігання ввезення в Україну низькосортної продукції за цінами, які значно нижчі, ніж на українському ринку;

— здійснити аналіз фінансового стану суб'єктів господарювання з виробництва м'яса великої рогатої худоби (ВРХ) та визначити їх конкурентні позиції на ринку м'ясної продукції скотарства.

Література.

1. www.radiosvoboda.org
2. www.rbc.ua
3. Державна цільова програма розвитку українського села на період до 2015 року
4. www.agrobiznes.org.ua

АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Сахненко В.І., к.е.н., доцент,

*Харківський національний технічний університет
сізьського господарства імені Петра Василенка*

В країнах ЄС та у світі в цілому стрімко збільшується органічне виробництво – цілісна система господарювання та виробництва харчових та інших продуктів, яка поєднує в собі найкращі практики, що враховують збереження довкілля, рівень біологічного розмаїття, збереження природних ресурсів, застосування високих стандартів належного утримання тварин та методів виробництва, які відповідають певним вимогам до продуктів, виготовлених з використанням речовин та процесів природного походження.

Україна є аграрною державою. Її аграрний економіки, який вмикає сільське господарство, харчову і переробну промисловість, забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність країни, формує 17 % ВВП та близько 60 % фонду споживання населення.

Але, за останні десятиріччя в Україні має місце катастрофічне руйнування сільгоспудідь та зниження родючості ґрунтів. Інтенсивність процесів руйнування і деградації ґрунтів та недотримання фундаментальних законів та правил сільськогосподарської діяльності, які розроблені та впроваджені вченими аграрниками, досягла небезпечного для економічної стабільності держави рівня: впливу ерозії зазнає 57,5 % земель країни, кількість еродованих земель щорічно збільшується на 80 – 90 тис. га. Внаслідок ерозії щорічно втрачається біля 11 млн. т гумусу; 0,5 млн. т азоту; 0,4 млн. т фосфору та 0,7 млн. т калію, 38 % орних земель країни є переуцільненими. Останнім часом інтенсивно збільшуються площі кислих і солонцевих ґрунтів. На сьогодні більше 40 % орних земель України потребують проведення їх хімічної меліорації тобто комплексу заходів, спрямованих на поліпшення фізико-хімічних та фізичних властивостей ґрунтів – гіпсування та вапнування.

Велика частина сільськогосподарських підприємств України є збитковими, а значна частина сільськогосподарської продукції та продуктів харчування, що виробляються, не відповідають світовим стандартам якості та безпеки, що призводить до зменшення експортного потенціалу країни, високого рівня захворюваності та смертності населення та, як результат – до занепаду сільських територій.

Значна кількість орендарів – нових господарів землі – не професійно підходять до ефективного використання земель сільськогосподарського призначення. Порушують розроблені наукою і практикою сівозміни. Переходять на вирощування 3 – 4 культур: озимої пшениці, соняшника, кукурудзи та рапсу. Не поєднують такі важливі галузі як рослинництво та тваринництво, не забезпечують підвищення родючості ґрунтів органічними добривами.

Досвід органічного виробництва, накопичений в різних країнах світу, доводить не тільки можливість, а й високу ефективність продукування органічної продукції у сучасних умовах. Біологічні методи землеробства дозволяють отримувати високі врожаї, покращувати екологію. Шлях органічного виробництва веде людину до підвищення якості та тривалості життя у гармонії з природним середовищем.

Поширеною є думка про високі ціни на органічні продукти. Звичайно, фактор ціни завжди важливий для споживачів. З однієї сторони, високоякісна продукція не буває дешевою. З іншої сторони, здорове споживання не може бути прерогативою багатих людей, а має бути доступним більшості споживачів.

В країнах Євросоюзу органіка коштує досить дорого. Це пов'язано з тим, що органічне виробництво в ЄС застосовується переважно у невеликих фермерських господарствах, отож об'єктивно має територіальні обмеження, а значить і високу собівартість. Зростаючий попит споживачів також впливає на ціни органічних продуктів.

У всіх цих країнах органічне виробництво підтримується та стимулюється урядами.

Розвиток органічного виробництва — проблема загальнодержавна. Тільки далекоглядна державна політика у сфері аграрного сектору, а також у сфері розвитку споживчого ринку, здатна забезпечити підйом цих галузей української економіки.

Розвиток державної споживчої політики в Україні може стати суттєвим механізмом підвищення довіри громадян до влади. Відсутність в нашій країні відповідної правової бази та національної системи сертифікації органічного виробництва є бар'єром для розвитку вітчизняного ринку органічних продуктів. Це суттєво обмежує реалізацію законних прав споживачів на здорове споживання і здорове довкілля, а також на отримання гарантій щодо оздоровчих властивостей запропонованої продукції.

Разом з тим, в Україні є багато сільгоспвиробників, що готові продавати чисті, здорові продукти, але не мають змоги позиціонувати їх на ринку як органічні. Деякі з них сертифікують і продають свою продукцію за кордоном, деякі — на внутрішньому ринку, але як звичайну.

Необхідно забезпечити сталий розвиток аграрного комплексу України шляхом розвитку та підтримки ведення органічного виробництва як одного з пріоритетних напрямків реалізації державної аграрної політики спрямованого на:

— збереження та поліпшення родючості ґрунтів; забезпечення конкурентоспроможності української продукції в умовах інтеграції України у світовий економічний простір;

— сприяння збереженню здоров'я нації шляхом забезпечення населення якісними та безпечними сертифікованими органічними як продуктами харчування, так і іншими товарами;

— охорону навколишнього середовища та збереження біорізноманіття; створення належних умов для розвитку сільських територій.

Створення здорових продуктів, збереження та оздоровлення навколишнього середовища, передбачене філософією органічного виробництва, базується на віковому досвіді сільського господарювання

і підкріплюється сучасними технологічними досягненнями.

Серед можливостей, які потрібно використати для підтримки розвитку органічного виробництва, перш за все слід назвати наступні: більш широке застосування вітчизняного та іноземного досвіду ведення органічного виробництва та просування органічної продукції на ринок; широке використання всіх видів засобів масової інформації для популяризації вживання органічних продуктів харчування, як невід'ємної частини здорового способу життя; забезпечення зростання попиту на органічну продукцію внаслідок формування довіри споживачів до сертифікованої органічної продукції; широке використання регіональних особливостей (місцевих традицій, інновацій, створення нових продуктів, вирощування місцевих видів рослин та розведення тварин); забезпечення громадської підтримки (зацікавленість неурядових, громадських та галузевих організацій та асоціацій); забезпечення органічного виробництва прямою фінансовою підтримкою та створення системи непрямой підтримки шляхом надання пільг та преференцій.

Однак питання формування ринку аграрної продукції органічного походження на ринку споживчих товарів потребує подальших наукових досліджень.

Тривала відсутність реального власника на землю і майно, нееквівалентність міжгалузевих економічних відносин зумовили виснаження матеріально-технічної бази, фінансового стану галузі та занепад соціальної сфери села. Тому подальші кроки з реформування відносин власності і господарювання мають бути підкріплені зміцненням матеріально-технічної бази сільськогосподарського виробництва, організацією ринку матеріально-технічних ресурсів, налагодженням їх вітчизняного виробництва, збалансованим забезпеченням ними аграрного сектора, забезпеченням ефективної (окупної) інтенсифікації сільськогосподарського виробництва.

Особливо гострою є потреба у формуванні сучасної технічної політики, реалізації державної та регіональних програм розвитку сільськогосподарського машинобудування, модернізації галузі, удосконалення та розширення застосування систем фінансового лізингу, запровадження гарантійного технічного обслуговування, розвитку мережі техніко-технологічного сервісу сільськогосподарських товаровиробників, формування повноцінного ринку сільськогосподарських машин, запасних частин і технічних послуг, технічного забезпечення селянських та фермерських господарств.